

Dit is het laatste nummer van LANDSCHAP onder de vlag van de WLO. Per 1 januari fuseert de WLO met de VVM, netwerk van milieuprofessionals. LANDSCHAP gaat ongewijzigd mee, inclusief de redactie, de manier van werken en de auteursrichtlijnen. Het enige dat verandert is dat 'WLO' in het redactiestatuut wordt vervangen door 'VVM'. Daarmee blijft de journalistieke, inhoudelijke onafhankelijkheid van LANDSCHAP gegarandeerd.

Het komende jaar gaan wel zaken veranderen. Nadat LANDSCHAP vele jaren in deze vorm is verschenen, wordt het tijd voor een nieuwe jas. De redactie denkt na over een nieuwe lay-out. Er komt ook een nieuwe hoofdredacteur – die overigens nog niet is gevonden. Dit staat los van de fusie met de VVM, na 10 jaar deze functie te hebben vervuld wil ik iets anders gaan doen.

Inhoudelijk zal LANDSCHAP niet veranderen. We zijn een wetenschappelijk tijdschrift met als thema het landschap in brede zin. Niet alleen artikelen over landschaps(ecologisch) onderzoek zijn welkom, maar ook over beleid, sociale aspecten van landschap en ontwerpend onderzoek dat het landschap aangaat. De thema's zullen meegaan met het veranderende landschap.

Landbouw zal een belangrijk thema blijven. De landbouw is een van de grootste vormgevers van het landschap en omgekeerd is het landschap als ecosysteem het fundament van de landbouw. De druk op de landbouw om te veranderen is de laatste jaren ongekend groot, onder meer vanwege het stikstofprobleem, klimaatverandering, klimaatadaptatie en andere ruimtevrage functies. Aan wetenschappelijke studies, verstandige adviezen en mooie beleidsnota's geen gebrek. Men spreekt van een transitie. Maar er is al heel lang druk op de landbouw. Het mestprobleem is al zo'n vijftig jaar oud en nog niet opgelost. De weerstand van het agro-industriële complex is groot, behalve als het gaat om verhoging van de productiviteit. Al heel lang zijn er boeren die anders willen werken en andere bedrijfsvormen uitproberen, maar hun inspanningen blijven tot nu toe marginaal. Wat zijn de beslissende factoren die een kantelpunt kunnen veroorzaken dat leidt tot een duurzame, natuur- en landschapsinclusieve landbouw?

Andere thema's zullen aandacht blijven krijgen. Het komende jaar verschijnt een internationaal themanummer over de Europese Landschapsconventie en de toekomst van het Europese landschap. Aanleiding is het twintigjarig bestaan van de conventie en het symposium 'The Future of the European Landscape' dat de WLO samen met de Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur (NVTL) en het Europese Uniscape heeft georganiseerd. Wat mij betreft wordt het Europese landschap, in brede zin, een blijvend onderwerp.

Ook de energietransitie, de verstedelijking, en uiteraard natuur en landschap zelf zullen aandacht blijven vragen. We zijn daarvoor wel afhankelijk van het aanbod van goede manuscripten. En van geïnteresseerde lezers uiteraard.

JOS DEKKER, HOOFDREDACTEUR

Cover **Mark van Veen**. De nieuwe beek. De doorbraak bij Almelo is recent gegraven en vormt een nieuw element in het landschap.